

Motion till riksdagen 2020/21:4094

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2020/21:208 Extra
ändringsbudget för 2021 – Förlängda
ersättningar på sjukförsäkringsområdet,
stöd till företag, kultur, idrott och
civilsamhälle samt andra åtgärder med
anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier eller besluta om en låneram i Riksgäldskontoret för SAS-koncernen som uppgår till högst 1 500 000 000 kronor.

Kreditgarantier till SAS

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier eller besluta om en låneram i Riksgäldskontoret för SAS-koncernen som uppgår till högst 1 500 000 000 kronor. Vänsterpartiet anser att det är av stor vikt att det finns en god flyginfrastruktur i Norden. I denna har SAS en central roll. Vi saknar dock en rad förslag för att vi ska kunna ställa oss bakom regeringens förslag om kreditgarantier eller lån till SAS. Regeringen borde villkora förslaget om kreditgarantier eller låneram med att SAS tar fram en handlingsplan för minskning av koldioxidutsläppen. Målen ska vara kraftfulla och planen ska redovisas till riksdagen. Inrikestrafiken har mål om 70 procents minskning till 2030. Flyget bör ha mål som är förenliga med Parisavtalet. I handlingsplanen bör det ingå att SAS ser över sitt linjeutbud och inte erbjuder några flyglinjer på rutter där flygresan på ett enkelt sätt kan ersättas med en tågresa. I detta arbete kan flyglinjer som kan ersättas med en tågresa som varar 4,5 timmar eller mindre tjäna som en utgångspunkt. Vänsterpartiet saknar också att övriga

storägare i SAS garanterar lånen. Staten har i relation till övriga ägare hittills tagit ett oproportionerligt stort ansvar för att rädda SAS.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan bör riksdagen avslå regeringens förslag om att riksdagen ska bemyndiga regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier eller besluta om en låneram i Riksgäldskontoret för SAS-koncernen som uppgår till högst 1 500 000 000 kronor. Detta bör riksdagen besluta.

Korttidsarbete

I propositionen lämnas förslag till lagstiftning som innebär att det förstärkta stödet vid korttidsarbete som gäller under perioden december 2020–juni 2021 förlängs med ytterligare tre månader t.o.m. september samma år. Vänsterpartiet välkomnar överlag att möjligheten till det förstärkta stödet vid korttidsarbete förlängs. Möjligheten till korttidsarbete har varit värdefull för att värna sysselsättningen under den ekonomiska krisen i pandemins spår.

I propositionen föreslår regeringen att för stödmånader som infaller under perioden den 1 juli–30 september 2021 ska jämförelsemånaden vara april 2021. Avsikten med att flytta fram jämförelsemånaden till april månad är att kunna beakta en del av den personalomsättning som ägt rum, samtidigt som principen att stöd inte ska ges till personer som anställs under själva stödperioden upprätthålls. Såväl Handelsanställdas förbund som Svenska Taxiförbundet varnar dock i sitt remissvar för att en ny jämförelsemånad kan leda till ökad administrativ belastning. Även Tillväxtverket är inne på samma spår i sitt remissvar. De framhåller att en ny jämförelsemånad för samtliga företag innebär ytterligare en komplicerande faktor för myndighetens befintliga it-system, vilket är ett av skälen till att ansökan, avstämning och utbetalning av stöd m.m. avseende den förlängda perioden beräknas kunna ske först i november 2021. Vänsterpartiet anser att företag som tidigare fått stöd och som ansöker om förlängt stöd i enlighet med förslaget i denna proposition bör tillåtas att använda tidigare redan använda jämförelsemånader.

Vänsterpartiet vill också i den här motionen framföra följande beträffande krisstöden. Vi har under det senaste halvåret kunnat konstatera att många av de företag som erhållit miljardbelopp från skattebetalarna i form av olika krisstöd samtidigt har ökat sina vinster och planerar för rekordutdelningar. Reglerna för de företag som tagit emot stöd bör stramas upp. Vänsterpartiet har föreslagit att utdelningsstoppet och bonusförbudet efter stödmånaderna sätts till ett år. Vidare bör regelverket om vinstutdelning kompletteras med en bestämmelse om anmälningsplikt avseende vinstutdelning för bolagen. Tillväxtverket har efterfrågat en sådan bestämmelse för att underlätta deras kontroll. Vänsterpartiet har också föreslagit att stöd inte ska få lämnas under arbetstagarens uppsägningstid. Det strider mot det grundläggande syftet med stödet som är att undvika uppsägningar och värna sysselsättningen. Vi har också uppmanat regeringen att se till att det i efterhand kontrolleras om företagen har haft rätt till stöden. Detta gäller särskilt stora företag som beslutat om stora utdelningar, extrautdelningar, inklusive bonusutbetalningar till ledningen, kort efter att de lagstadgade sex månaderna passerat.

Pandemihanteringen

Smittsammare eller i övrigt värre variationer av coronaviruset utgör sannolikt det mest påtagliga hotet mot smittbekämpningen i Sverige och andra delar av världen i denna fas av pandemin. Mot bakgrund av den senaste tidens alltmer omfattande spridning av virusversionen Delta och svenskarnas ökade mobilitet anser vi det vara av stor vikt att arbetet med kartläggning av virusvariationerna förstärks ytterligare.

I värnet om befolkningen behöver myndigheternas arbete vara både proaktivt och operativt. Ett gediget informationsutbyte mellan olika smittbekämpande myndigheter i Europa och övriga världen är till gagn för våra gemensamma ansträngningar mot viruset. I denna fas av pandemin tillkommer ett par försvårande komponenter som framför allt består av ökad mobilitet, pandemirötthet och risken för diskrepanser mellan olika länders restriktioner.

Vänsterpartiet hade velat se en mer uttalad ambition från regeringens sida beträffande behovet av ett förstärkt arbete för att kartlägga och bekämpa de mer smittsamma virusvarianterna. Till denna ambition bör det kopplas tydliga medelsförstärkningar och uppdrag till myndigheterna att följa, kartlägga, bekämpa och informera om de potentiellt farligare virusvarianterna. I det operativa arbetet behövs en plan för hur svenskarnas ökade mobilitet ska undvika att innebära en ökad smittspridning. Exempelvis obligatorisk testning vid inresa till Sverige och karantänsregler för inresande från högriskländer är operativa åtgärder som kan föranleda behov av ökade medel och förtydligade uppdrag.

Slutligen, för att undvika en påtaglig tillbakagång i pandemibekämpningen behöver samhällets samlade resurser organiseras på ett uthålligt och effektivt sätt. Det torde innebära medelsförstärkningar till de verksamheter som organiserar och utför den operativa smittbekämpningen och tydliga uppdrag från regeringen avseende detta. Vänsterpartiet kommer att framhärda i behovet av en välfinansierad smittbekämpningsorganisation som ges möjlighet att förena det proaktiva och det operativa arbetet. Likväl står Vänsterpartiet till förfogande för att bistå i det fortsatta arbetet med att, genom snabba och effektiva politiska processer, tillföra medel till de verksamheter som bekämpar smittan och värnar befolkningens hälsa.

Nooshi Dadgostar (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Maj Karlsson (V)

Håkan Svenneling (V)

Ulla Andersson (V)

Tony Haddou (V)

Karin Rågsjö (V)

Jessica Wetterling (V)